

Handläggare
Sara Lagerros
Telefon: 08-50810071

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2017-02-02

Tillgång till ytterligare utomhusutrymmen

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens utlåtande

Christina Klang
stadsdelsdirektör

Eija Pohjanen
tf. avdelningschef

Sammanfattning

Ett medborgarförslag inkom den 29 november om att utöka utomhusutrymmena för förskolan Ängsklockans barn. Förslagsställaren framhåller behovet av ett närliggande, inhägnat utrymme för Ängsklockans barn utöver den förskolegård som finns i anslutning till förskolan. Förslagsställaren föreslår att grönområdet mellan kvarteret Töfsingdalen och Björnlandet upplåts för förskolans barn, alternativt området bredvid gångvägen på väg upp mot Böcklingbacken.

Förvaltningens bedömning är att Ängsklockan i dagsläget på grund av sitt läge har goda möjligheter till utomhusutrymmen i närmiljön. De föreslagna platserna för upplåtelse lämpar sig mindre bra för förskolegård, då de är viktiga spridningskorridorer för de ekologiska sambanden mellan Hjorthagsparken och nationalstadsparken. Förvaltningen kommer i samarbete med verksamheten under våren 2017 göra kompetenshöjande insatser i pedagogik, organisation och förhållningssätt kring utevistelse, så att närmiljön kan nyttjas på ett sätt som gynnar barnens utveckling och lärande.

Bakgrund

Norra Djurgårdsstaden i Östermalms stadsdelområde är ett av Europas största stadsutvecklingsprojekt. Här planeras för cirka 12000 lägenheter och cirka 35000 arbetsplatser fram till år 2030. Hittills har cirka 4500 boende flyttat in. Området är miljöprofilerat och karakteriseras av en varierad, tät stadsbebyggelse med god tillgång till närliggande grönstråk och parker. Området har ett unikt naturnära läge intill Kungliga nationalstadsparken.

I Norra Djurgårdsstaden har hittills fem kommunala förskolor startats sedan 2013. Ängsklockans förskola öppnades hösten 2015 och ligger i etapp Västra, i närheten av Böcklingbacken som leder upp till den gamla bebyggelsen i Hjorthagen.

Ärendet

Medborgarförslaget gäller förskolan Ängsklockans utomhusmiljö, där förslagsställaren föreslår utökade utomhusutrymmen för barnen. Förskolan Ängsklockan är uppdelad i två olika lokaler, där den ena har en förskolegård i direkt i anslutning till lokalen. Den andra lokalen har sin entré direkt mot trottoaren och rymmer förskoleverksamhet med utomhusprofil för de äldsta barnen, cirka 3-5 år. Förslagsställaren pekar på att gården är olämplig att vistas på då den ligger i skugga och barnen inte får tillräckligt D-vitamin samt att gården är hal och svåränvänd vintertid. Att gården slits mycket och fort är också problem som tas upp i medborgarförslaget.

I dagsläget förlägger förskolan en stor del av verksamheten utomhus, i form av heldagsutflykter eller annan vistelse i naturen. Förslagsställaren skriver att förskolan trots detta är i behov av inhägnade utomhusutrymmen vid de tillfällen då personalstyrkan inte är fulltalig, till exempel vid planering eller sjukdom. I medborgarförslaget föreslås att området mellan kvarteret Töfsingdalen och Björnlandet ska inhägnas och upplåtas till förskolan, alternativt området bredvid gångvägen på väg upp mot Böcklingbacken.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen förskola och parklek i samarbete med lokalintendent och parkmiljögruppen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer med förslagsställaren om betydelsen av goda utomhusmiljöer för barn och unga. Utevistelse främjar fysisk aktivitet och naturkontakt ökar välbefinnandet, minskar stressen och stärker lärandet.

Gårdarnas storlek i Östermalms kommunala förskolor skiljer sig åt, beroende på lokala förutsättningar som till exempel förskolans läge och upplåtelseform. Förvaltningen arbetar alltid i tidigt skede av planprocessen för att friytan i anslutning till förskolan ska bli så stor som möjligt. Schemalagd gårdsvistelse är i dagsläget ett arbetssätt som förskolorna använder för att möta utmaningen med en liten gård i innerstaden. Ett annat arbetssätt är att varje vecka besöka natur- och skogsområden som en kompensatorisk åtgärd. Norra Djurgårdsstadens förskolor har ett unikt läge intill nationalstadsparken som ger mycket goda förutsättningar till daglig utomhusvistelse i skog och mark för förskolans barn.

En inhägnad upplåtelse mellan kvarteret Töfsingdalen och Björnlandet som föreslagits, lämpar sig mindre bra för förskolegård då den gröna ytan mellan kvarteren är en viktig spridningskorridor för de ekologiska sambanden mellan Hjorthagsparken och nationalstadsparken. Området bredvid gångvägen på väg upp mot Böcklingbacken planeras bli en del av Hjorthagsparken, en ny trygg och spännande lekmiljö för barn som förskolan kommer ha möjlighet att nyttja. Parkleken kommer att samarbeta med förskoleverksamheterna och erbjuda stora möjligheter till lek och aktivitet för förskolans barn i området. Förvaltningen ser mycket positivt på att verksamheten i dagsläget använder närområdet dagtid för utomhusvistelse, lek och lärande.

Gårdens skuggiga läge utgör enligt förvaltningens bedömning ingen hälsofara för barnens D-vitaminintag, då daglig utevistelse sker i närliggande naturområden. Att gården är hal vintertid och att det är ett hårt slitage är naturliga följder av anläggningsmaterial och vistelsetid och ska åtgärdas med adekvat drift och skötsel.

Förvaltningen föreslår att verksamheten organiseras så att gården som ligger i anslutning till förskolan Ängsklockan nyttjas för de allra yngsta barnen (1-2 år), medan de äldre (3-5 år) vistas i någon av de närliggande parker, lekplatser eller grönstråk som finns tillgängliga. Några exempel är fotbollsplanen vid Böcklingbacken, Motalaparken i gamla Hjorthagen, förskolan Villa Ekbackens nedre gård eller Kontorsparken. En ny lekplats vid Husarviken, Strandparken, kommer att öppnas under 2017.

Förvaltningens bedömning är att förskolan Ängsklockans barn i dagsläget har goda möjligheter till utomhusutrymmen i närområdet. För att stärka kompetensen i pedagogik, organisation och förhållningssätt kring utevistelse planerar förvaltningen i samarbete med verksamheten en fördjupande fortbildning i utomhuspedagogik för all personal i Ängsklockans och Fjällklockans förskolor under våren 2017.

Bilaga

Medborgarförslaget